

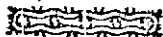

A' RÓMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BETSBÖL Pénteken 13. Májusban 1791.

Ha újság kell — menny Párisba.

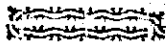
Ez a' minden uj módiknak mindenkori szülő Anya
Városa Páris, most az a' Város Európában,
mely a' rendkívül való véletlen történetek által a'
Világ 4 szegeletének mind a' 8 szemét figyelmetes-
ségre indította, — Fő Minister *Montmarin* el-kül-
dette már Apr. 22 dikén minden Europai Udvarok-
nál lévő Frantzia Követekhez, Királya parantso-
latja, akaratja és *subscriptionja* alatt azon közlő Le-
velet, mely szerint a' Frantzia Király minden külső
Udvaroknál jelenti, hogy ő Frantzia Országának uj
Constitutioit és Törvényeit megtartani és oltalmaz-
ni kívánnya. — No már most! mit szölkünk mind
ezekre? — Ezen minden idegen Udvarokkal köz-
lött, vagy közlendő Királyi és Ministeri Levélben
o o a' töb.

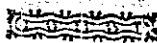
a' többek között ezen igék találatnak: „A' mi *Revolutionk* nem egyéb, hanem azoknak a' halomra gyült viszfza-éléseknek el-törlése, mely fok száz esztendőktől fogva az edgyügyü Népnek szokása és hibás vélekedése, vagy a' Ministereknek erőszakos hatalma által, mellyet soha sem a' Királyok erőszakoskodások okoztak, egybe gyült vala. — A' Király, kinek valóságos ereje és hatalma, a' Nemzet és Ország erejétől 's hatalmától mindig el-válatatlan — ki egyedül tsak a' Népnek boldogságáért szorgalmatoskodik, és nem mást, hanem tsak a' néki által adatott erőt és hatalmat esmeri, kintelen vólt minden ki-fogás nélkül egy szerentséשב *Constitutiot* el-fogadni, mely által az ő méltósága, a' Nemzet és a' *Monarchia* ujja' fog születetni. Mi néki — azon a' rettentő hatalman kívül, hogy egyedül Törvényt szabhasson, minden erejét és hatalmát meg-hagytuk. A' külső Udvarokkal való folytatása a' dolognak, és azon szorgalmatosság, hogy az Országot oltalmazza és abból az ellenséget ki üzze, mind nálla maradtak. De már ennek utánna a' Frantzia Nemzetnek semmi külső ellenségei nem léznenek mások, tsak azok, kik talám olly bal vélekedéssel táplálatnak magokat, hogy ezen maga természeti julsára és szabadságára viszfza-tért 24-milliomból álló embereknek akarátja, melly ezen Országot úgy *Organizálta*, hogy a' hibás vélekedéseknek, szokásoknak és rendeléseknek egyedül tsak hírek maradott-fenn, nem meg-változtathatatlan és el-töröltethetetlen *Constitutio* légyen. Ezen ellenségek közzül a' leg-vezedelmesebbek azok, kik a' mi Királyunknak ezen értelmében kételkednek, ki a' Nemzeti-gyülésnek kebelében, és az Országnak közönséges szövetségében, ezen *Constitutionnak* meg-állittását ditsérte és eszközlerte. — Ezen Titulussal: *A' Frantzia Szabadságnak helyre-állittója* meg-tiszteltetett, a' maga Fiára nem tsak egy Koronát, hanem egy törvényes Királyi méltóságot hagy által. A' *Constitutio*knak ellenségei szüntelen tsak pengetik nyelveken, hogy a' Király nem szerentsésb,

rentsés, mintha a' Királynak szerentséje a' maga Népének szerentséjétől különböznék, és ez a' maga Népének szerentséjén kívül helyheztehetné a' maga szerentséjét! Azt mondják ezek végre, hogy a' Király nem volna szabad. Ez egy hamis vád volna, ha az mondatnék, hogy az ő akaratján erőszak tétethetett! (*voluntas cogi non potest*) Nem igazán mondatik az nem szabadnak, ki sok izben közönséges helyen maga önként mondotta, hogy ő a' maga népe között Párisban kíván maradni, és ott marad; mely a' Királynak Népéhez való szivességét, az aránta való szorgalmatosságát és kivált képpen szeretetét bizonyítja. — Ezen hamis vádak az idegen Udvarak füleikbe is elhatattak, melyeket már most az ott lévő Frantzia Követek és Ministerek minden Udvaroknak tudokra adnak, és a' *Revoluciót*, mit tőgyen, maga a' Király értelme szerint megmagyaráván jelentik; hogy maga is ő Felsője ezen *Constitutuokat* meg erősíteni kívánja; hogy a' Lakosoknak szabadságok és egyenlőségek bátor lábra állhasson. — Ugyan azon Nemzeti-gyűlésben, mellyben ezen Külső Udvarokhoz készült Levél felolvasaték, azonnal Deputáció rendeltek a' Királyhoz, hogy ezen kegyelmes lépése megháláltassék. — *Marquis Fajette* Ur Apr. 21-dikén a' maga Nemzeti Gárda *Generál Comendánsi* Tiszttségéről lemondott, és a' *Grenelle* Sergénél köz Gránátérosnak iratta be magát. Ezt különb különb Batalionok észre vévén, hadi mu'sikával jelenének meg háza előtt, és kényszeríték előbbi Tisztseget megtartani.

Azok a' Politikusok is, kik a' Frantzia Országi tájonnan rakott Polgári alkotmányoknak nem sok állandóságot ígérnek vala már most, minekutánna ezt maga is a' Király nem csak all-írásával meg erősítette, hanem a' Külső Udvarakkal is (a' mint mondatik) e' szerint közöltette, más itélettel látnak lenni; azonban mi lesz belőle? a' jövő Juliusnak 14-dikéig alkalmasint elvállik; mert ekkor a' Nemzeti Gyűlés alkotó testé lenni meg-
 O O 2
 nik.

nik, és ítéletet hozó 's törvényt szolgáltató tessé válik. — A' környül-állások mutatnak mindenkor leg egyenesebb újjal a' következtésekre; ezek pedig Apr. 8 — 18 — 19 és 20-dik napjain igen nevezetesek valának Párisban. — A' Párisi Kofák, kiknek számok itt az 50 ezeret meghaladja, már régtől fogva nem szívelhették, hogy a' Leány gyermekeket tanító Apátzák nem a' magok Templomjokba járnak az ólta, miolta a' Polgári hitet le tett Papok szolgáltatják ott a' Szt Misét, hanem olyan Templomba mennek, hol meg nem esküdt Misét. Mit tselekedeznek? Apr. 8-dikán mindenik veszlőt vévén kezekbe, meg lesik a' Templomba menő Apátzákat, és mindeneknek láttokra lepriizni kezdik őket; más része pedig a' Kofáknak bé-rohonván a' Klástromokba fenyítő házokká tette ezeket, és mind addig *virgázzák* vala az Apátzákat, míg nem eleredendő fegyveresek érkezvén, erőszakkal szakaszták végét e' dolognak. — Ezen tselekedeteket ugyan a' Párisi Kerület székétől egy kemény rendeléssel meg-intették a' Kofák; de hogy meg-nem orvosoltattak bizonyítja az azután tett tselekedetjek melly ez: „Az el-törlött *Teatinusok* Templomát árendába adta vala a' Tanáts egy bizonyos Dámák Társaságának, kik a' Polgári hitet le-nem tett Papok által kívánnak vala magoknak Misét szolgáltatni ezen Templomban, és Apr. 17 dikén akarák a' Templomat fel nyittani. Mit tsinálnak a' Kofák? alig virradt meg, már jól fel-pálinkázva körül vették vala a' Templomat, ennek ajtója felett pedig egy tsomó veszlő és ezen irás szemléltetik vala: *Ahittatos Lelkek Orvossága*. Mikor ezt az áhittatos Dámák észre vették, minden Mise hialgatáshoz való *appetitussak* el múlt. Lárma lett, a' Polgármester maga elé-állott, és szép szóval tsendestívén a' pálinkától égő tüzes nyelvű Kofákat, a' veszlőt és az irást az ajtó feliből le-vetette; de mit nyert vele? megint fel-tették és ezt az irást tették melléje: *A' Polgármester által ugyan le-vétegett, de a' Nép által megint fel-tétegett*. El-érkezvén végre a' Nem.

Nemzeti fegyveresek, kik a' lármát tsendesítették ugyan, de a' Templom ki-nyitása nem tartatván izerentsésnek, el-maradott, — Ugyan ezen napon a' Királyi Udvarnál is nagy zendülés esett, éppen akkor, midőn Misére menne a' Király, és a' Nemzeti Testörzök zúgnak vala erősebben; melynek szülő anyja e' vala: „Már rég tapasztalták a' Testörzök, hogy a' Polgári hitet le nem tett Papok sokkal nagyobb betsületben vólnának a' Király előtt, mint a' többi — nevezetesen izemekbe tünt vala, hogy a' Király a' maga Polgári hitet le-tett Gyontató Papiját el-botsátotta, és meg nem esküdt Papoknak gyónik, és olyanokkal szolgáltat, Misét. — Az ekkori láрма nem ment erőszakra, de tsak ugyan a' Nemzeti Gyűlésnek kérésére minden Polgári hitet le nem tett Papokat és más Udv. embereket el-botsátott ő Felsőge. — El-ment a' Nemzeti Gyűlésbe, és a' Nép előtt egy érzékeny beszédet tartván, minden Rendeléseket meg erősített. — 20-dikban is zendülésben vólt a' Nép, és a' Királyt Szt. Klubba nem botsátották.

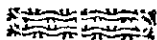
Azok a' Spanyol hadi készületek, mellyek eddig tapasztaltatván, olly vélekedések alatt valának, hogy talán a' Frantzia Nemzet ellen kívánna ezen Udvar valamit indítani, mind meg szüatenek, és itt szent a' Barátság. — Ezen hónapnak 1. napján kezdődött Párisban a' szabadságnak azon punctuma, mely szerint akármely ételre tartozó dolgok már most minden vám nélkül vitethetnek bé, mely által tsak 35 milliom Livra esztendei jövedelem tünt el; de a' nép könnyebbsége ezt kívánta. — A' Nemzeti Gyűlésnek végezése szerint tsak 6 Ministerek lésznek ezután Frantzia Országban, és kinek kinek külömbező kötelessége lészzen. 1.) Az igazságra vigyáz, a' 2.) az adó fizetésre, a' 3.) a' belső körülállásokra, a' 4.) a' Tábori dolgokra, az 5.) a' Tengeri dolgokra és a' Coloniákra, a' 6.) a' külső Udvarakkal való dolgokra, és mindeniknek a' maga foglalatolsága 's kötelessége ki van határozva. A' Király nevezi ki ezeket; de a' Törvényt ízabó

szabó Nemzeti hatalam leg. kisebb munkájokat. is számba vészi, és mikor ez valamelyiket meg szol- litja kész legyen a' szám-adásra, és olly röviden vették ezeket, hogy csak egy nem néki szóló Le- vélnek felszakasztásáért Gallyákra büntették.

Konstántzindpoly 8. Mártz. — „ Itt mi az Au- stria. Házzal minden órán kötöndő békelesség felől annyira meg-vagyunk győzöttetve, hogy az Austria Követnek B. *Herbstnek* szállása készítéséhez hoz- zá-is fogtanak, és már mindenek készén vagynak. — A' Békelességet elközlő Ministerek számára már készén tartatnak az ajándékok a' Szultánnál. *Ratib Effendi*, egy igen okos Török, már vissza-hivattatott a' *Rho- dus* Szigetéből, és a' Bétsi Udvar mellé rendkívül való Követnek rendeltetett. — Azonban az éhség, a' zenebona, a' nyavallya, és a' Mulzka fegyver szü- telen való félelemben tartya ezen Város. — Az ujj Nagy Vezérhez *Jusuff* Basához mindeneknek nagy reménységek vagyon; ő minden Reklutának 60 piastert ígért, még sem igen kapja a' Katonát. A' tavalyi Nagy Vezérnek feje a' máj napon tete- ték-ki a' Serail Kapujára. — 16 hajók, mellyek 4000 Bútsura menő Törököket visznek vala *Mekka* felé, a' hirtelen érkezett tengeri háború által az *Afrika* tsatornákba vesztének.

Hazánkbeli Tudósítások. — „ Ezen hón. 10 di- kén irják Pestről, hogy itt egy néhány napokig ke- mény hideg és sonyorú nedves idők valának, de semmi termésnek nem ártottanak. — A' Királyi Tábla már bé-állott — de — Ezt irják hozzánk Szóráról Szóra:

Kedves Magyar Kurirain! — „ Azt mondja a' Déák: *Experto crede Ruperto*, a' Magyar meg illy köz példa Beszéddel él: *Kötve hidj Kománnak*, ez mind a' kettő igaz: az első azért mert arra tanít, hogy nem jó az igaz, és az embernek maga kára- val tapasztalt egyenes Tudósítást meg-jobbítani; a' mint a' *Kurir* a' 18 dik Ujjságának 274 dik lap- ján a' valóságot, melly minden nap nagyobb mérték.

tékben vagyon, hogy t. i. szörnyü drága Pesten a' Szállás meg jobbitotta. Azt írja ugyan-is, hogy az a' Tudósítás nem vala tökéletes, mivel több Leveléből láttya, hogy óltsó, ugy de azt az óltsóságot tsak azoknak Leveléből tudja, a' kik Szállásokat adnak ki, nem pedig a' kik keresnek, és' auzoznak. Azt írja tovább, hogy a' nevezett Város bölts Elöljárói azon vagynak, hogy mennél óltsóbb lehessen, igen jól volna, ha ugy volna: de a bölts Elöljáróknak mind ez ideig tett szent rendeléseik tsak abból állanak, hogy az üres szobákat Conscribáltatták, azt-is pedig a' Lakósok kivánságokra, a' kik jobban szeretik az itt való lakozását, mint az Univeritásnak megmaradását azért, hogy több hasznot vegyenek a' húzomból, de bezzeg nem limitálták, sőt az embert arra igazítják, hogy alkudjon a' mint alkudhatik, azt az okát adván, hogy most minden drága, ilyen hát a' bölts igazgatásnak formája nállok, illyek a' rendelések. De szép kis rendelés! Kötve kell hát hinni Komámnak kötve az Interessatusok tudósításának, én azoknak a' kik panaszkodnak a' Pesti Szállások drágasága miatt, laistromokat meg küldhetném, tsak azért hogy igazsága ki-tessek az első Tudósításnak, de még várokozom, mert né talán ezen Tudósítást-is meg fogják jobbitani, tsak az orrokig látó Pesti Madadórok. Elég az hogy Protonotárius *Somogyi* Ur-is a lig kapott Szállást, ugy hogy már tsak nem kén-tenítettett Budán a' M. Böld. Gróf *György* Ur házába maradni. Hihetetlennek láttzik de igaz, hogy azoknak is ki-mondják némellyek a' Szállást, a' kik már ez előtt 4 — 5 esztendőtol fogva nállok laktak, ha többet nem ígérnek, az a' ki-mondás pedig egy Vármegyebéli különös, és hasznos tagján történt, de történt velem-is, és másokkal sokakkal, sőt a' mi nagyobb nem-is kaphat az ember, ha tsak esztendőbéli jövedelmét szállás-fizetésre nem szenteli. Nagyobb hát a' *Contributio*, és e' szerint jobb lett volna Budán maradni, a' hol fél annyi áron kaphat az ember szállásokat. En ugy tartom, hogy a' szegény

Szegény Causansok meg nem lábothatván ezen drágaságot a' jövő Diétán kéntenittetnek a' Tábla vizsgálva való tételéért a' Felsőnek, és Országoknak könyörögni, de hogy is de, hiszen Illel ellen való vétek, 3 roszsz szobától 200 R. frtokat húzni, 8-tól nyóltz-százat pretendálni, mint a' *Popovits* házából, erről csak a' Ts. Királyi Tábla Calefactorát, a' kiknek Uri Rendeknek szállásról provideált kell megkérdeni, az a' Napfénynél nagyobb igazságot megfogja mondani. Nem szeretik az Univerzitást, azért a' Professzorok okosán tselekedvén, nem a' Házigazdának, hanem magoknak profitéroztak: de az Uraság ezzel a' móddal hogy nem szokott élni azt ők jól tudván, azért óhajtották a' Tábla ide való jövetelét. Azért édes Kúrirom kérlék utoljára is ne jobbitsd az ilyenekbe a' Tudósítást, hanem kötvé hidj Komámnak. Pest 6. Máj. 1791.

Somogy 11. May. — „A' Státusoktól és Házánk kegyes Attyától F. II. *Leopoldtól*, a' Vallás dolgában kegyelmesen engedtetett szabadságért való háládatosságát nyilvánosságosa akarván tenni az itt lévő *Evangelicum Gymnásium*, ezen hónapnak 4-dikén egy kiss *Solennitást* tartott, mely is egy *Deák Orátionnak* és 3 nyelven iratott Verseknak, Iők Jóakaró Urak' jelen létebben lett elmondásával ment véghez. Ezek közzül egy Ked. Barátom, *Kiss János Verseit* a' Nemzettel való közlésre méltónak találtam, mely ez:

Örvendj Magyar Sion, töröld-meg könyvedet,

Mely eddig áztatta kesergő szemedet;

Felejtsd-el szivedet tépő panaszidat,

Kikre méltán kellett nyitnod ajakidat:

Ezer bajaidnak el-múlt fergetege,

Fel tisztúl kedvednek ködbe borúlt ége.

Halhatatlan *Joséf* ditső országlása.

Már örömödnék vólt bőséges forrása;

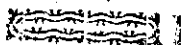
Izekre tört ez már ezer vas jármokat,

Kik előbb szoriták sijaid' magokat:

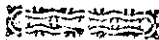
Most pedig *Leopold* ditsőséges keze,

Méltatlan gyászodból végképp ki-velkeze;

'S a' minek *Joséf* tsak gyújtotta reményjét,
Leopold fel hozza vig napodnak fényjét,
 Így mikor éjj gyászba borítja földünket,
 'S fekete képekkel rettentí szivünket,
 Vidítja a' Hajnal földünknek ortzáját,
 'S kezdi változtatni gyászoló ruháját;
 De a' fényes Reggel, arany ujjával,
 Vesz-le végképp a' fátyolt, 's sugárrival
 Vidámságot áraszt a' holt Természetre,
 Még szebb napot derít a' szép szürkületre.
 Mihelyt ült *Leopold* érdemlett Székibe,
 'S áldozatot küldött Isten eleibe:
 Mint leg-szentebb dologt a' Vallást úgy nézte,
 Leg-első gondját is a' felé intézte;
 'S az Eg felé nézven szent elmélkedéssel,
 Illy szókra fakadott forró könyezéssel.
 „ Vitéz Népek! széles határu Országok!
 „ Kiknek ma szédítő Tronufokba hágok;
 „ Halljátok állandó szent ígéretemet,
 „ Mely szerint esküszöm szabni életemet,
 „ Nem jövök titeket vas veszfövel verni,
 „ Jövök szelidséggel szivetek meg-nyerni:
 „ Szivetek' bírása lesz leg-drágább kintsem
 „ Tisztom, hogy köztetek öröm' magvát hintsem,
 „ Jövök, hogy bú ködét rólatok hárítsam,
 „ 'S Egetekről a' bús felhőt el-tisztítsam.
 „ Bóldogság özönét mindenre folyassam,
 „ Királyi páltzamat mindennel áldassam.
 „ Azért elsőben is szivem azt akarja,
 „ Hogy öleljen titek' Egyesség szent karja.
 „ Egyesség az Ország leg-erősebb gyámola.
 „ Virágzó Népeknek hív örző Anyala.
 „ Ejgetek mint édes egy Anya szülteit,
 „ Egy Idvezítőnek meg-váltott hiveit.
 „ Vallás gyűlölséget megszűre el-űzettek,
 „ Igaz bóldogságban így lesz tsak részetek;
 „ Azt akarom kiki törekedjék jóra,
 „ Vallás ügyét bizza a' Mindent-tudóra.
 „ A' Hazafi nevet tsak méltán viselje,
 „ Mint leg-jobbnak véli az Istent tisztelje.

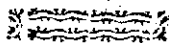
„ Szabadokká tette Isten a' Lelkeket,
 „ Hogy mernék hát rájuk vetni bilintseket.
 „ Ditsőség szabados Lelken uralkodni,
 „ Otsmány alacsonytság rabokon tapodni.
 „ Minden Jobbágyaim egy testnek tagjai,
 „ Egy édes Anyának kedves magzatjai;
 „ A' testben a' lélek meddiglen lehellne,
 „ Ha kéz a' gyomorban késeket bögdelne.
 „ Millyenek lennének az olyan testvérek.
 „ Egymás keze által kiknek omlik vérek?
 „ A' leg-nagyobb Felség, az emberek' Attya,
 „ Szerelmének áriját mindenre folyattya;
 „ El-tűr Vallásokban másképp gondolókat,
 „ Minden Hitben esmér 's Szeret sok száz Jókat.
 „ Miért nem követném jósága' példáját?
 „ Mellyel meg-petsétlé nagy 's kitsiny munkáját.
 Igy szállott *Leopold* szive bölts nyelvével,
 Egyefséget szerzett kegyes beszédével;
 'S már is minden szem lát terjedni vigszágot,
 Egész Nemzetünkre tartós boldogságot,
 Ti, kik egy Istennek Oltárán áldoztok,
 'S egy Idvezítőnek érdemén osztoztok,
 Ma vidám sziveket égbe emeljétek,
 Háládó nyelvekkel Istent ditsérjétek;
 Hirdelsétek széllyel *Leopold* jóságát,
 Esmérje egész Föld Lelkének nagyságát.
 Öregnél aprónál ez a' Nap szent légyen,
 Kiki szív olvasztó örömben részt végyen;
 Mert ki Tronusunkat birtokába vevé
 A' Magyart Magyarral im testvérré tevé,
 'S ti, kik Sionnak szent forrása' vizéből
 Ittatok Istenség mély böltsességéből;
 Vegyétek szent *Dávid*' aranyos hárfáját,
 Verjétek-el rajta leg-szentebb nótáját.
 Lobbantatok minden szívben buzgóságot,
 Istenhez 's Királyhoz szent ájtatóságot;
 Az egész Hazában egy Szív se maradjon,
 Melyben háladásnak lángja ne gyúladjon;
 Elefszétek-fel ma minden tüzeteket,
 Irjatok örökké zengő énekeket;

Irjatok halhatlan *Leopold'* számára,
 Bizzátok nagy nevét örök Hir' szárnyára.
 Mondjátok ezt minden fenn álló Országnek,
 'S az Ötet bámuló leg kifsebb Világnak:
 „ *Leopold'* szívének a' földön nints másza:
 „ Trónusa örömeek szünetlen forrása
 „ Rá bizott fíjait egyformán szereti;
 „ 'S áldásait rajtok párt nélkül hinteti.
 „ *Leopold* annyit vitt véghez egy tettével,
 „ Mely fel ér száz Király egész életével.
 „ Hazánk e' Királytól olly számtalan jót vett,
 „ Mennyit foktól soha kérni se mérézflelt;
 „ *Leopold'* szívének a' földön nints másza,
 „ Ditső élte' végét a' Föld bár ne lássa!!!

*A Credoba csak történetből tsíszott Pontzius Pila-
 tus szokása szerint meg mosom kezeimet ezen Le-
 véltől, és sem igaz, sem igazságtalanságról jöt-
 num álván, úgy teszem a' Deres hátára a' mint
 vettem szóról szóra:*

*Debretzen 2. May. — A' Helvetica Hiten lé-
 vőknek Papijai, kiknek munkába vett Hyerarchiá-
 jokról már ez előtt is vólt emlékezet a' Kurirban,
 fejeket hegyessen és merően emelgetik; a' midőn
 ma, a' Törvényes, és mostani leg-ujjabb Haza Tör-
 vénnyével is meg-erősített régi szokás, és mind ré-
 gibb, mind ujjabb Superintendentiális végezések el-
 len a' Papi Rend, a' *Secularis Státust* az üresen
 vólt Püspöki Széknek bé-töltésére lejendő választás-
 ból ilyen móddal ki-zárta; úgy mint: El temettet-
 vén ama nagy érdemű Superintendens Szathmári P.
 István, 13 Seniorok közül kettő, maga között Su-
 perintendentiális Gyűlést tarrott, és a' Debretzeni
 Professzorokkal edgyütt ujj Püspök választására Vo-
 tumok szedettetését rendelték: Noha pedig mind e-
 zek, mind a' több Tractusok Seniori, a' Generális
 Notárius által, a' kinek vállain a' Püspök halálá-
 val minden tereh fekszik, és a' Superintendencia
 egybe gyűjtése is a' *Secularis Curatorral* edgyütt kö-
 teleksé.*

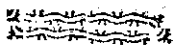

telefsége, az addig való várakozásra, és a' bevett
 rend 's szokásnak követésére intettek, míg a' *Vq.*
rok bé-fzedéséről a' rendes és törvényes úton kö-
 zönséges név és petsét alatt küldendő Levelet nem
 vesznek; mindazáltal, mai napon, nem a' rendes
 Consistoriális Háznál, hanem egy Profelsornak szál-
 lásán (a' kibe sajnálva lehet szemlélni, hogy nem
 a' néhai Attya békefiséget, és egyenefséget szerzett
 Lelke lakozik (egybe gyűlvén, és a' rendes *Consi-*
storiális Házhhoz, a' hová a' Fő, és Goadjutor Cu-
 rátorok, a' Generális Notáriussal, némely több Pa-
 pokkal, és Seculárisokkal a' rendelt órára már tör-
 vényesen egybe valának gyűlve, hijába mvitáltat-
 ván, és szép móddal, Kereftényi indulattal tett
 izenetekre, és azon tiltásra, hogy ilyen el-szaka-
 dott állapotba semmi Superintendenciát illető dolog-
 ba ne elegendnének, a' Tiszteltes magát el-szakalt-
 tott Rend nem tsak semmit sem hajtván, sőt a'
 Deputátusoknak ezen feleletet adván: hogy ne *in-*
stallálják, és ne gátolják őket tselekedetekben, Su-
 perintendenst választának, még pedig egy olyan
 T. Férfiúnak személyébe, a' ki a' dolgoknak ren-
 des és törvényes folyása szerint, sok ellene kélsen
 lévő panaszok miatt nem ezen Fő Hivatalra való e-
 meltetést, hanem eddig volt Hivatalától való elma-
 rasztatást érdemel vala. E' vala, az úttya egy elő-
 re annak, hogy bizonyos személyek, a' kik ezen
Superintendencia neve alatt a' *Hyerarchia* fel-állítá-
 sára a' Fejedelem előtt *Credentia* és *Hir* nélkül mun-
 kálódni mertek, meg ne büntettségnek. Hírré té-
 tetvén azután a' Törvényes Fő *Curator* által ezen
 választás, irás által el-tiltatott az ujj Püspök maga
 törvénytelen úton módon kapott hivatala gyakorlá-
 sától, mely trást azután az ujj Püspök Aszfzony kö-
 vetek által küldözött vizsgálza a' Fő *Curátorhoz*. A'
 tűz nagy erőt vett, tsak azt sajnállanak, ha Helve-
 tica Ekklesiák, ezen magok Principiumokkal és Hi-
 tek fundamentumával ellenkező módot, azzal iga-
 zítanak, hogy vagy a' Papoknak semmit ne fizet-
 lenek, vagy néhol, a' hol rajtok kevesedne kiis-
 rakvák,

rákvák, és kivált, ha a' Deákoktól való *Beneficiu-*
mokat meg vonnák, és azzal a' tanulás eszközei
 gyengülnének. Nagy foganattya van e' szerint azon
 Esküvés formájának, melyre ezen Collégium Pro-
 fessori a' Rectorságra, vagy egyéb *Beneficiu-*
mokra ki-repitett Deákokat meg szokták esketni, hogy t. i.
 azoknak jó-akarója, ellenségeknék ellensége, betsül-
 leteknek óltalmazója árútatásoknak kerülője, és
 halála órájáig engedelmes marad. Már ez addig is
 a' Fejedelem eleibe terjesztik, a' míg a' K. *Resolu-*
tio szerint egy állandó *Jurisdíctio* fog fel-állítatni
 közöttök.

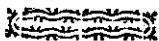
Utolsó jegyzések.

A' mi F. Királyunk vizsgálta érkezésének órája bi-
 zonytalan, és könnyen meg-eshetik, hogy még 2
 hónapig is ki-marad ő Felsége. — 3 Hertzeg Asz-
 szonykáink még ágyban fekszenek, és az idő is hi-
 ves; azért a' F. Királyné még *Luxemburgha* ki nem
 költözött. — A' Cseh Kantzellarián ki-vagynak
 már rendelve azok, kik ő Felségével a' *Prágai* Ko-
 ronázásra mennek. — Már a' Bétsi *Politzáj* vál-
 tozásokról irtunk vala; de most ezt írhatjuk: Benn
 a' Városban 4, a' Külső Városokban pedig 8 *Polí-*
táj kerületek fognak fel-állítatni, és az ugy neve-
 zett Utza Birák el-töröltetnek. Ezeket a' *Politzái*
 Kerületeken 2 Tanátsos, 1 Titoknok, és 1 Prötho-
 collista leszzen mindeniken. Minden kisebb dolgok
 itt igazittatnak 50 forintig, azon fellyül a' fő *Pol-*
itzáj Hivatalnál egyenesen. — Egy tegnap-előtt
 érkezett Kurir által, a' mint mondanék, azt a' hirt
 vette a' Státus Nagy Attya Hertzeg *Kaunitz*, hogy
 a' Lengyelek a' *Szakszoniai* választó Fejedelmet ő-
 rökös Királyoknak választották; még pedig ugy,
 hogy ha magának fiú magva nem találva maradni,
 a' légyen helylyette Királyá, ki ennek Leányát Fe-
 leségül vészi. — Hüm! vajon igaz-e ez? meg-lát-
 juk rövid időn.

Ugy értjük Bétsben, hogy a' jövő hónapban az Uralkodásra jutott Hertzeg *Eszterházy Antal* Ur, a' maga Hertzegségébe való bé-iktattatálakor, a' régi bé-vett szokás Izerint egy pompás és mulattlágot innepet fog tartani *Eszterházyán*, mellyen a' F. Udvar es a' Hazabéli *Alágnások* mind meg jelenendők vólnának. Azoknak a' Vendégeknek számok, kik ezen innepen adandó Bálakban 's más mulattságokban meg fognak jelenni 4000-re mégyen. Nem külömben az el-botsátott *Olofz* éneklöket és Komédiásokat 's Udvari Musikkallait ö Hertzegfége megint vizsza fogodta.

Oláh Országból Urzikéniből egy 1. Májusban költ Levelét ebben a' pertzentésben vevém egy Joakarómnak, mely szóról szora ez: „Mi ugyan a' *Portával* utolsó Májusig fegyvernyugvást tartunk, és az a' hire, hogy ez még 4 honappal fogna meghofszabbittatni; de a' Muszkák *Brailla* Körül derekafon viselik magokat. — Apr. 11-dikén *Gerzettől* Ge. *Ribás* délelőtt olly Izerentséfen támotta meg a' Török tábort, hogy a' fő Basa 600 emberével elszaladott, más Basa pedig 400-ad magával fogságba esett, 1000 ren el-merítették és el-veszték. 18 agyak és fok készültek váltak prédává. — Ugyan ezen nap *Ribás* hajóival *Metzenhez* érkezett, és a' várost minden ellent-állásnélkül el-foglalván, azt 3 Bat. gyalagokkal meg-erősítette 30 ágyút és fok eleféget talált benne. — Apr. 13-dikén *Zahanelli* mellett, a' *Ködös* hajnalba-ra ütt ezen Vezér a' Dunán innen lévő Törökökre, hól egy Basa ugyan 600 népével el-illontatt, de a' másik 300-ad magával fogságba esett; 250 meg-ölettek, 12 ágyujokat 's fok készülteiket Muszka kézre botsátották. — Apr. 22-dikén 400 Muszka Arnotak a' Dunán által akarván, 600 *Spáhik* utjokat el-állották, kiknek hátokon léven szüntelen a' Töröklég, 150 Arnotak el-veszének, de a' Török részérőlökön hullottanak el.

Debretzen 5. Máj. — Kedves Barátom! Ezen Levelemnek vételével — mint ha látnálak úgy tudom, hogy nevetz-is boszongkodol-is. — Itt amá boldog hamvába fekvő volt *Superintendens Szathmári P. István* Ur halálával, a' 13 Ref. Seniorok között kétfő három magok között Gyülést tartván, Professor *Synai* Uramat meg-tevék Püspöknek azon kívül, hogy a' Pátronusok, *Curátorok*, vagy akármi némü Politikus Urak között tsak edgyet is a' magok Gyülésekbe botsáttottak volna. — Ugyan ezen nap a' Pátronátuság, a' *Curátorok*, a' *Generális Notárius*, ki a' *Superintendens* után az első Személy, és némely *Espereslek* a' szokott helyyen megint Gyülést tartottanak, és dél-előtti 12 óráig háromszor küldöttek ezek Követeket a' *Próf. Szilágyi* Ur házánál lévő *Hyerarchica* Gyülekezethez, hol ama híres *Esperest Halmi* Ur vala a' *Diáktor* — de ezek jó móddal tsak feleletet sem adván, Professor *Sinay* Urat meg-tevék Püspöknek; melly tétel ellen a' *Kurátorság protestálván*, máig-is függőben van az egész *Superintendens*, és a' *Per. 3* Felsőge eleibe küldetett. — Midőn ugyan ezen *Prof. Sinay* Ur a' *Hyerarchiát* infálja vala Felsőges Urunktól Bétsben, böltsen mondotta vala egy nagy Méltóság N. N., hogy az Isten őrizzen tőlle! mert ha ezeknek a' mi Papjainkuak szemek úgy ki-nyilhatna, mint másoknak, még sokkal nagyobbban fogának uralkodni, mint mások. Várjuk végire mi lesz belőlle. — A' szelid *Jésus* Evangeliumát hirdetők között nem de nem gyalázat-é az ilyen ellenkezés? Nem méltán nevethek-é bennünket a' mi más Valláson lévő Atyánkiai? Mit mond a' mi Türedelemmel tellyes Fejedelmünk ezekre? — Mit mondanak más *Superintendentziák* Hazánkban? mit a' mi okos Felekezeteink? — Mit mond Erdely Országá, hól a' mi Vállásunknak Fő *Confisso*.

istoriuma lévén, a' Curátorok és a' Pátronátus híre nélkül semmi sem történhetik; és minden szép rendel meggy? — S. S. — Te pedig Kedves Barátom, ki az igazat az édes Atyádra is ki szoktad mondani, míg bővebben tudósítanálakis — élj jó egészséggben.

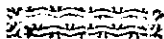
Tudósítás.

Elveszett Bankó-czédulák. — *Báts Vármegyében*, mint egy 2 hónapokkal ez előtt, *Apáthi* nevű Helységben, egy bizonyos Ts. Királyi Szolgálatban lévő Urnak a' 'Seb Könyvéből, a' mellyben 6000 forintokat érő Bankó-czédulák valának, 3200 forintok elvesztek, vagy ellopattanak. 2000 forintokról föl vagynak a' Czédula számjai jegyeztetve. t. i. Az edgyik ezeres Czédulának alól lévő száma 1007; a' másik ezernek pedig 3698. Annak okáért kérettetik a' Nemes Magyar Publikum is; főképpen pedig minden Caisáknál lévő Urak, hogy ha ollyas Bankó czédulák nállok megfordulnának, attól, a' kinek kezéből veszik, jól meg-tudakozzák kitől vette, hogy továbbra nyomasodhassék a' dolog. Ha a' vétkes személy ki-tudódik, a' károsított Ur maga arra kötelezi magát, hogy 100 arannyal jutalmaztatja ennek szolgálatját. A' Tudósítást pedig kellek küldeni a' Báts Vgyében lévő Adminisztrációhoz.

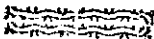
U r a i m !!!

Egy betsületes Ujságíró *Mártyrja* maga magának; ha nevezetes hírekkel nem kedveskedhetik Olvasóinak — és az az egy pár pohár borotska-is, mellyet minden Ujságíró meg-szokott inni a' maga Olvasóinak egészségeért napjában, jó izűn nem elik néki, ha az Ujságoknak szüksége hazudni vagy szalmázni kényteleníti, a' mi Olvasóink mind betsületes emberek; e' pedig edgyik sem betsületes ember eleibe való dolog; azért tsak rövideden ezeket irajtjuk:

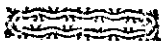
Ama nagy érdemű; mindenek előtt esmeretes Hazafi és Nemzetünk olzlopja, Király Képe *Ürményi* Josef Ur ő Excellentiája ezen hónapnak 2-dikán a' *Báts* V-gyei Fő-ispányságba 3 Nemes Banderiumoknak tisztetség tételekkel iktattaték-bé. — *Pesth* Vármegyének ezen hón. 12-dikén megint közönséges Gyűlése tartaték. Ezen N. V-gye, valamint első, ugy elől is jár a' jó példával mindenkiben. Apr. 26-dikán mind a' Falusiaktól, mind a' Városiaktól el-szedette vala a' Kenyeret, és a' 3 kros-izipókat 5 pénzen adatta-el, és más dolgokkal is így bánt, mellyek a' törvényes mértéket nem ütötték; és azolta már mind kenyér, mind egyéb öltőbb és nagyobb. — Ezen hónapnak 9-dikén a' Királyi Tábla a' volt Paulinusok Templomában a' *Jövel Szent Lélek Ur Istenen* jelen volt, és az Isteni Tisztelet után bé-ment, a' törvények folytatására rendeltetett volt Gen: Semináriumba, hol M. Personális Ur ő Exja egy fontos beszédjével a' Birákat a' törvényszerint való szoros ítéletre, a' Prokátorokat, és Eskütteket pedig köteleltségekben való tökéletes eljárásokra intvén; a' Pereknek törvényes ítéletjekhez fogtanak. — Ugyan itt a' *Pesthi* Univerzitásban az Orvasi gyakorlásnak Profesora *Trenka* Ur 10 dikén meg-hólt. — Ezen hóna

12. dikén *Pesth* Vgyének közönséges Gyülésében, ezen Ns. Vgyének Viz mérséklője *Balla Antal* Ur (*Hydraulicusa*) egy plánumat terjesztett a' T. N. Vgye eleibe, mely-szerint azt mutatja meg, hogy lehet egy viz árkot egyenesen az Ország-útján *Pesth*-től fogva egészen *Szolnaki*g tsinálni, mely hajókázható légyen, és a' mellyen a' Dunának a' Tiszával való' olly régen ohajtott drága közösülése véghöz méhesen. Ezen Plánum csak veleje vala azon Plánumnak, mellyet az említett Ur külömben ki dolgozván a' F. H. Tanátshoz küldetett, és ha a' szükség ugy kívánna, az Ország *Députatioja* eleibe is fog bocsáttatni. — Oly reménységben vagyunk, hogy ezen dolognak probája még ezen hónapban meg fog tétetni. — Ezen Gyülésben *Schönfián* Ur, Kam. Tanátsofsa, Eleinek 's tulajdon magának tett Erdemeiért minden Maradékival edgyütt Nemesnek hirdetteték ki. — A' húsnek fontja 2 garason meg hagyatott *Iván* napjaig, a' Bárány húsnek fontja 1. ső Juniusban 4 kron fog kezdődni *Pesth*en. — *Miskólról* tudósítatunk, hogy egy *Babony* nevű faluban egy sereg *Tolvaj* az ott lévő Réf. Prédikátorra éttzakának idején ráütvén, ezek közzül némelleyek a' Prédikátornak lakó szobájába rontának, a' többi pedig künn vigyáz vala. Ezek a' Gonosztévők T. T. *Buronyai* Urammal a' Prédikátorral, olly embertelenül bánának, hogy máig is Feleségestől edgyütt az ágyban fekszik, noha életét inkább, mint jószágát kívánván meg-menteni, 3000 aranyait, és más drágaságait el-prédálák. — *Temesvárról* éppen hasonló tudósítást vettünk ehez: Itt a' *Joséf* Városlában a' 3 *Kengyelfutó* nevű Vendégfogadóba nem régiben be-robant éttzakának idején egy tsorda *Oláh*. A' Vendég fogadost kegyetlenül meg-kinozván, egyik *Karját* el-vágták, 2 árthatlan szemelleyeket meg-öltének, és mindent el-prédáltak vala a' mit csak találtak. Már most mondja nékem valaki, hogy nem méltó, hogy a' *Hámán* fája ilyen virágokkal virágozzék? — *Györből* a' *Rójszki* *Sergéből* egy rész a' *Török* szék-
lekre

lekre indult. — *Sáros* Vgyében *Uzfalván* egy törökös Nemes Familiának Férjüi ágá egészzen kiszáradott, az az: Apr. 10-dikén halálozék meg *Ufe Antal* Ur minden fiui magzat nélkül, ki szép Nemefsei Örökségeket hagyta maga után. Ezen drága Uran szomorú próbáit tette vala a Házolság. Első Felesége vala Gróf *Dersöfi* Kisafszony, melytől a' halál fél éztendő alatt megfosztotta, a' második Feleségével pedig alig élt vala 2 hónapot. — Az a' hir érkezett Bétsbe, hogy *Kafón* valami háború tüzet hintő Pruszszus Kémek fogattattanak el. — A' Frantzia Országi ujj *Constitutio*knak a' Király által lett meg erősítetések a' E. Bétsi Udvarhoz is elérkezett. — A' Nemzeti Gyűlés nem régeben meg határozta, hogy a' rendkívül való *Cassából* 5 milliom 426-ezer 584 font Sterling szabattasék ki, mellyel 18828 rész szerint gyalog, rész szerint lovas Katonák Verbuálásának, fel fegyverkeztesenek, és 2448 lovak vásároltasanak. 2.) Rendeltenek 4 milliom 602-ezer 901 font Sterl. a' hadi-kezületeknek végben vitelére egy 169 ezerből álló tábornak számára. 3.) Egy 151 ezer 200 f. Sterl. álló summát rendeltenek 1200 tábori szekereknek felállítására. 4.) A' Izéleken való Vároknak meg erősítésekre 4 milliom font Sterlinget szabtanak ki. Ezekén kívül fok más költséges és nagy hadi-kezületek létenek Frantzia országban, kétség kívül azért, hogy a' Nemzeti ujj Törvényeket az idegen Hatalmosságoctól meg-örizhesék. — A' Páztiori Levelek és *Bullák* egymásra jönnek, de a' Király ezeket ki-nem hirdetteti. Májusnak 1. napján Strafsburgban, a' hova 7 éztendőctől fogva 5 Kurirunk jár, minden hivatalban lévő Papok és Professzorok le-tették a' Polgári hitet. — Két hónapoktól fogva 30-ezer forintok küldettek ki Frantzia Országhól a' Német Országba szaladott Frantziák számára. — Ezek Belgiumat és Német Országot el lepték — de mindenütt csak Frantzia Pátrioták, kik a' magok házak mellett orálnak, és az ugy nevezett Peltist terjesztik Európában.

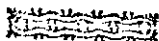

Lengyel Ország. — A' Konstantinápolyban lévő Lengyel Minister azt írta *Varsóba*, hogy a' fekete-tengeren való kereskedésbéli szövetség eránt még nagy gátjai vagynak Lengyel Országoknak; mert a' Porta ezt nékik tellyességgel meg nem akarja adni mind addig, míg velek egy óltalmazó és hadakozó frigyet nem kötnek; a' pedig tsak alig ha meg nem előztetett az ujj Lengyel Király választással, mely Lengyel Országot vagy a' *Muszka* vagy az *Austriai* Házhoz fogja egy igen szép móddal kötni. — A' Portának hadi-készületei rend-kivül valók — de hová mindezekkel? — mikor a' Muszkanak mind öszve 537 ezer 898 fegyveresei állanak már talpon. — Pruszziában már meg-mozdultak a' Sergek, és szállanak a' táborba; a' Várok ellentállásra készítettnek éjjel nappal, sőt a' Király maga is ki-mozdúl *Berlinből* ezen hónapban. — A' Berlini Török Követ gyakran tanátskozik *Hertzberg* Ministerrel. — A' készületek minden Udvaraknak szemlátomást valók a' hadra — Isten tudja mi lesz belőlle! — A' *Trieri* Választó Fejedelem közönségesen ki-hirdettette, hogy a' Protestánsoknak szabad az ő Tartományiban egész szabadsággal le-telepedni — de most ezeket nem üzik ki Frantzia Országból, hogy a' pénzt és mesterséget Pruszziába vigyék, azért kékik egy kitsit a' Politika.

Béts. — A' Keresztes Renden lévő Dámák' Innepe, ezen hónapnak 3 dikán fordult elől, mellyea is 24 uj Tagokat méltóztatott fel-venni Tsázaróé ő Felsége, ugymint a' kinek F. Személyében tiszteletli a' Rend, óltalmazó Afzszonyát. Hatan az emittett uj Tagok közzül Magyar Dámák, kiknek be-tses neveik így következnek: *Pálffy* Therésia Gróf Afzszony, Gróf *Erdödy* János' Hitvese; *Battyáni* Juliánna Gróf-Afzszony, Gróf *Berényi* Hitvese; *Kollonits* Mariánna Gróf-Kis-afzszony, *Moni* Fundátzió lévő Dáma; *Koháry* Mária Therésia Gróf-Afzszony, Gróf *Illésházy*' Hitvese; *Lichtenberg* Mária Franciska Gróf-Afzszony, *Erdödy* Károly' Hitvese.

Anglia. — A' Szeretsenekkel való kereskedés, forgott fenn mostanában, az Alsó Parlamentumban. A' Cantabrigiai (*Cambridge*) Univerlitás, és az Al-Papság könyörgő Levelet adtak bé a' Parlamentumba, ezen ördögi és átkozott (a' mint *Fox* Ur nevezi) kereskedésnek el-törléséért. Szivreható elő adálokkal sürgették azt, kiváltképpen *Vilberforce*, *Pitt*, és *Fox* Urak, a' vallás', a' józan okolság', 's az emberiség' nevében, a' Nagy Britanniai Nemzetnek ditsőségre, 's valóságos hasznára. — *Pitt* Ur, két izben élt ezen kemény ki-fejezésekkel: „A' kik ugymond ezen ördögi kereskedésnek el-törlése ellen voksolnak, azoknak vagy kö-szivek, vagy felette igen kevés eszék vagyon.“ Ezek valának bé fejező szavai, hathatós Beszédének: „Az a' végzés, mellyet mi ezen éjtszaka fogunk hozni, vagy örökre fenn-marasztja ezen Parlamentumnak detsületét; vagy mi magunk fogjuk most annál fogva, tulajdon gyulázatunkat bé-irni a' Kronikákba: hogy még a' következő századoknak is ündorodást okozhasson a' mi határozásunk.“ — *Pitt* Ur pedig így végzte Beszédét: „Részemről, beg-nyomosabbnak tartom a' mi mostani tanátskozásunknak tárgyát mind azon tárgyak között, mellyek valaha meg-fordáltak előttem; 's életemnek utolsó órájában is vigasztalásomra fog szolgálni, hogy én, az említett tárgy' fennforgása alkalmatosságával, az emberiségnek, igazságának, és szabadságnak ügyét tellyes erőmből vállaltam.“ — Két nap tartott a' vetélkedés. Első nap ugyan éjfélig; más nap pedig reggeli ötödfél óráig — ki győzött tehát? — a' tehetetlen fős-vénység. — Szer felett való nyereségeknek hijjánosodását féltvén némelleyek, bé-zárták sziveiket minden hathatós indítások előtt, 's másokat-is megnyertek részekre; ugy hogy a' voksok' többsége meg-állította, hogy továbbra-is helye legyen az emberekkel való kereskedésnek.

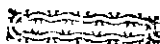
Török Birodalom. — A' Konstantzinápolyi leg-ujjabb Tudósítások szerint, mintegy 60 hajókból állott már a' fekete tengeren lévő hajós Seregek a'
Törö-

Törököknek, 's *Várnánál* választotta fekvése helyét. — Sok Törököt, rész szerint megfojtattott, rész szerint a' tengerbe hánytatott, vagy felnyársaltatott a' Tsászar, hogy a' Békelesség után fohajtoztak. — Minden Keresztény, és 'Sidó Jobbágyira 60 piafterből álló rendkívülvaló adót vetteett. — A' Nagy Vezér tüzelesen raja van, hogy nagyobb fenytéket állithasson fel a' maga Seregében, mely *Drinápolynál* (*Adrianopolis*) gyülekezik ölzve. Nem régiben, tulajdon szemei előtt fojtattott meg két *Bin-Basákat*, hogy nem kedve szerint hajtották végre parantsolatit. — Aprilis elején, második parantsolatját bortsátotta már minden Tartománybéli Basákhoz, a' mellyben kötéssel fenyegeti őket, ha a' had' folytatására tőlök kívánt szükséges dolgokat nem tellyesítik. — Hogy annál több embert lehessen felbuzditani a' fegyver fogásra: 60 piaftert rendelt a' *Diván* minden személynek, katonai szolgálatba való lépése alkalmatosságával. De mint-hogy így sem reménylheti, kívánsága szerint való tellyesedését szándékának; parantsolatot adott ki, hogy a' nyomorék Katonák is mind *Drinápolyhoz* takarodjanak.

Afzszonyok Imádsága. — „Mindenható Isten! ki az Afzszonyi Nemet tsonból formáltad, add azt a' kegyelmedet nékem, hogy sem Uramhoz, se másokhoz ne legyek olyan kemény, mint a' tson, engedetlen, megátalkodott, nyakas, és magam feje után járó. Légy kegyelmes, édes Istenem! az én afzszonyi erőtlenségeimnek, 's fordítsd el tőlem a' velem született vakmerőséget, belém rögzött gyanakodást, állhatatlanságot, a' kevély gondolatokat, felgerjedt képzelődéseket, és a' rendetlen ki-vágyásokot, 's kívánságokat. Ments meg már valaha a' módik, és haj tornyozások bolondságtól: ne legyek tovább is nevettsége az okosoknak. Tégy vigyázzobbá a' mások jó hire neve megsértésében, és őrizd meg nyelvemet a' szó-hajtástól az afzszonyok' gyülekezetében, 's kívált a' fetségés, és suttogás vízketegségítől a' te Templomodban, Ize.

szemeimet pedig a' tsiklandozástól, és ide 's tova való kadikálástól. Adgyad azt a' malasztodat, hogy senkihez is, kivált az én jó férjemhez, a' kit a' te mennyei-gondviselésed ingyen kegyelemből Urammá rendelt, hamis, tsalárd, és álnok ne legyek, ne viseljem magamat hozzája kedvetlenül, és durzásan, az ő barátit, és barátnéit tsendesesen, és keresztényi szeretettel lássam, ne morogjak zörögjek nappal a' házban, mint egy gonosz lélek, és éjjel adgyak tsendes nyugodalmat az ő el-lankadt érzékenységeinek; minden házi dolgot vigyek, és vitelsek véghez, 's hadgyak menni rendel, és betsületesen. Adgyad, legyek mindenben betsületes és józan, szelíd, és engedelmes, tsendes és halgató, hív és állhatatos, kegyes és tüdő; szorgalmatos, és othonn ülő; igaz és egyenes, jól-tévő és háládatos, jámbor és alázatos. Nem az én akaratom legyen-meg Uram, hanem a' tiéd, 's az én Uramé mindeneben. Órizz-meg végre, hogy ne kívánnyak nyak nagyobb lenni az én Uramnál, ne erefzd az én nyughatatlan észemet arra az ördögi gondolatra, hogy nállánál jobb Urat érdemlettem volna, mert ő reája sem vagyok méltó, és az ilyenek tsak pokolbéli sugárlások. — — — Ments-meg oh édes Istenem tőlök! Adgyad útóljára Uram Isten! hogy ne tartsak a' Világon semmi olyan drága kintset, mint az Uramat, és őtet halálopig meg-tudjam betsülni. — Amen. — Ezen Imádságnak Szerzője, ama' híres *Abraham a' Sz. Klára* nevezetű *Augustiniánus* Barát, ki 40 esztendeig volt Bétsben Udvari Pap, 's ugyan ott 1709-dikben holt meg. — Annyira meg-kedvellette egy *Berlini* Kereskedő ezt a' könyörgést, hogy minden este térdén állva mondatta-el a' Feleségével, mig nem vég-re ugy meg-unatkozott az *Alfiszony*, a' könyörgésnek mindennapi el-mondásától; hogy *Törvényfzék* eleibe vitte a' dolgot; holott-is megnyette Férjétől való el-választatását.

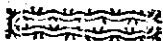
Végső jegyzétek: „A' mi F. Fejedelmünk' vizsgálta érkezésének bizonyos óráját. noha nem tudhatjuk, mindazáltal mondhatunk annyit felölle, hogy a' Milord *Elging* által 8-dikban ide érkezett Levelek liettetni fogják ő Feiségenek vizsgálta érkezését. — A' Székely Katonaságnak szabadsággal ki-jött fele része, Apr. 15 dikén megint vizsgálta-tért Havas all-földébe, azt írják K. Vásárhelyről. — Egy két heteknek el-fojása alatt 9 ember öltötetett-meg gyilkos kéz által Bétsben; és 5-tön magok szakasztottak véget életeknek. — Minden pertzentésben várjuk azt a' kedves órát, melyben az Európai *Márs*-nak szeméről a' Politikus szem-fedél le-vonattatik, és egy közönséges Békelségünk lesz. — Milord *Elging* nem roszsz hirt hozott Bétsbe. — *Frankner* 29-dik Apr. indult ki *Londonból Berlin* felé; és innen *Péttersburgba* szándékozik. — A' *Szistovi* Tanáts megint foly; és a' közönséges Európai Békességben minden Udvarak fáradhatatlanul munkálódnak. — *Elging* az *Anglus* Levéllel *Olosz* Országba ő Felsege után indult. — 4-dikben egy *Auszriai*, 6-dikban pedig egy *Pruszszus* Kurir indult Bétsből *Szistovba* — és azolta a' leg-nagyobb Vezérjeink is szabadságot nyerne magoknak. A' mi Békelségünk bizonyos. — Lengyel Országban a' Polgároká lévök így esküsznek-fel: „En esküszöm; hogy a' Királynak és a' Közönséges-társaságnak Híve leszek, a' Törvény és az Ország Gyűlése rendelkezéseinek eleget tészek, ezen Városnak Tilztvifeldi alá adom magamat; egy igaz Polgárnak minden kötelességeit tellyesitem. Ezekre kötelezem önként magamtól magamat és maradékomat. — Minden Keresztény betsületes embert tartozik minden Város pénz nélkül Polgárnak bé-irni.

Költ Bétsben Májusnak 17-dik napján 1791.

Bétsből, 's másuttan — Elegyesen. —

A múlt Kedden dél-előtt mene-ki a' mi F. Királynénk *Laxenburgi* Nyári mulató Palotájába, késértetvén az itt lévő főbb Nemességtől. Az approbb Felségekék benn maradtanak Bétsben, — Az *Olasz* és Német Jádzők egymást fel-váltva fog-nak az alatt *Laxenburgba* játszodni. — — Fels. Urunk kegyelmesen el-végzette, hogy a' *Mihályovits* Ur el bomlott Szabad-Sergénél volt fő Tisztek, u. m. *Milinkovits*, *Petrovits*, *Sztoikovits*, *Rikolojevits*, *Delligeorgie* és Kapitány *Kovátsevits*, a' magok volt Rangjokban, és azon fizetésben, melyben a' Horváth Tisztek vagynak, meg-maradnak. — A' Tsászár Draganyofsainál volt Hadnagy *Plodig* pedig az *Illyriai Kantzellárián* Udv. Concipistának tétetett. — Berlinből jött némely tudósítások után azt hiszik némellyek, hogy Pruszszus fő Minister *Hertzberg* a' maga Tiztségét le-tétvén, ennek helyébe Gróf *Sullenburg* tétetett volna Ministerré. Ezt nem igen tartják hasznosnak, midőn egy Udvarnak minden külső belső titkait értő és tudó Minister Tiztségét változtatja. — Azt mondják Bétsben, hogy a' múlt Kedden ment volta itt keresztül ő Felségének az Erdélyi Kurir által hozott kérésére a' Státusoknak, Florentziából ezen felelet: „Midőn az én Bátyám II-dik *Josef* az Erdélyi Kantzelláriát a' Magyar Országival edgyesíttette; tököllet-eo meg-mutatták az Erdélyi Státusok, hogy ez Törvények ellen legyen. Én ezen meg-mutatásból meg-vagyok győzöttetve, hogy az ellen-is vagyok, és azért kívántam a' Törvény szerint egymástól el-vállasztani; minthogy az én Státusaimnak Törvényeket meg-tartani kívánom. — azért, hogy egymástól el-válva maradjon kívánom.

Bukarestből még ugyan hozzánk a' Tudósítás nem érkezett, noha innen szorgalmas Tudósítás legyen.

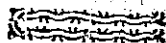
légyen, azonban Bétsben azt sugdolsák, hogy a Bukorelli *Diván* és egy fő Vezér 1 milliom 180 ezer forintig buktanak volna meg, mellyet ezen háborogások időkben a' F. Udvaron és az Oláh Országi Táboran gazdálkodtanak volna magoknak. A' melly Tiszt Ur ezen hamiságot fel-adta, azt mondják, érdeme szerint meg-jutalmaztatott. Mihelyt a' dolog nyilvánosságos lészen, azonnal tökéletesen fogjuk E. Olvasóinkat tudósítani. — Budáról azt írják, hogy már a' F. *Palatinus* Udvarában szolgálandók többnyire le-érkeztek, és a' Testörzök közül is némellyek. — *Véza Gábor* Ur, a' szabad Tudományoknak, a' Filozofianak, és az Orvosi mesterségnek Doktora, az Oskolai dolgoknak Af-selsora, Tanácsos, és Magyar Országnak fő Orvosa, a' F. *Palatinus* Udvarának is fő Oroszává tétett. — Ugyan ezen nagy Orvos Ur, a' Tisza mellyékét, hol bizonyos uralkodó 's ragadó nyavallya által prédára indult vala a' Halál, meg-kerülvén, ennek okát ki nyomozta, és ennek gátokat kötött. A' szükséget és éhséget találta ennek okául, mely hogy tovább ne terjedhesen, Fő Vezér B. *Barkó* Ur, mint második fő Hadi-Igazgatója Országunknak, minek-előtte még erről a' F. Udvar tudósította volna, egy néhány Hadi élést tárt ki-nyilatván, a' népnek élésre valót adatott; de ez a' F. Udvar füleiben is hatván, attól is erre engedelem ment. Mindenek azt kiáltják a' Tisza környékén: Az Isten áldja meg ezt a' nagy Urat!! — Azt írják Temesvárról, hogy a' Pruszszus Udvar Kurirja Májusnak 5-dikén ment itt kereltül, és azt erősítette, hogy ő a' Békefélegnek Punktumaival meene *Szisztovba*, mellyek szerint Orsován és Belgrádon kívül még Nagy Oláh Országból is nyerne az Ausztriai Ház valamit. — Ezen kívül a' Földmérők nem régiben *Orsovába* küldettek. — A' napokban spedig u. m. ezen hón. 8-dikán minden bor, pálinka, lentse, borsó, kása, és hús nemek, mellyek a' Temesvári hadi-nép számára tartozandók valának. közönséges kótyavetyével adattanak el. Ezekből a' nép

nép itt bizonyos békeiséget gondol; de mi még ezt egészen nem merjük állítani; mert ezeket tartani bajos — ha szükség pedig Magyarországban minden nap lehet találni. — Némely éles látású Politikusok úgy ítélnék, hogy még sok helyia volna a békeiségnek! — Öt száz ezer népnek 500000 szája vagyon; azért csak lehet gondolni ezen sok szája mennyit nem latsaghat Bétsben. Itt már némelyek azt a való dolgot beszélik, hogy a mi F. Palatinusunk le akarna mondani ezen Felséges Hivataljáról; mellyet csak azért iktatunk ide, hogy az efféle híreket nevéssék azok, kiknek fülebbe mehetne. — Itt Bétsben egy *Herdí* nevezetű Tsizmadia Mesternek a 2 fejú Sas tizmer mellett ilyen Igéket olvasunk bóltja előtt: F. Ts. Királyi Udvari Magyar Tsizmadia. Kérem a napokban mit jelentenének ezen igék, 's úgy magyarázá meg egy valaki, hogy midőn ezen Mester ember F. II dik *Leopoldnak* és a F. Nápolyi Királynak a Magyar koronázásra tsinált tsizmáit haza vitte volna, maga ő Felsége Ts. Királyi Udvari Magyar Tsizmadiának tenni méltoztatta, és az egész Udvarnak már most *Herdí* Utam tsizmálja a tsizmát, pedig a Magyar nadrág és tsizma a Bétsi lovagló Gavallérok előtt csak nem módivá lett azolta, miolta a mi F. Koronánk Fő Hertzege *Ferentz* is Magyar nadrágba lovalgal minden nap.

Egy *Madéfalvi* születésű *Tamási* nevű N. Székely ifjában, ki gyerekségétől fogva a Magyar Országgi Oskolákban nevedett-fel, és a Budai Ország Gyűlésen a Ns. Bandériumak mellett töltötte idejét, olly természetet majmaló tökéletességek vagynak, hogy minden állatokat majmazni tud. Ezen ifju a F. Nápolyi Királynak Magyar Országgi vadászatjában sok mulattságot okozván, most a napokban a *Diánna* Rendjével meg ajándékoztaték, és kétséggkívül élete módjáról is rendelés fog tétettni.

Már egy néhány helyről értettük, hogy azok a *Prédikátszók*, mellyeket ama 2 nevezetes Réf. Prédi-

Prédikátor Urak T. T. *Tormásky* és T. T. *Hunyadi* Urak a' Magyar Országgi Ország-Gyűlése alkalmatosságával Budán és Posonyban elmondottanak vala, lokoknak kérésekre már most Pesten Sajtó alatt vagnak, és minden óra alatt nap világot fognak látni. Ezek a' Prédikátziok azok, mellyek a' közönséges olvasált meg-érdemlik, és a' mellyekből egy Hazájához érzékeny Szív egy Istenéhez, Királyához és Hazájához való kötelelségét egy Keresztény ember láthatja, és a' mellyek Német nyelvben is ki-fognak adattatni. Kik ezeket elő nyelven hallották, várják a' Sajtó alól való ki-szabadulásokat. —

Ugyan Budáról azt írják: — Ebben a' Superintendenciában is meg-vala 4-dik Máj Óltsán a' Gyűlés a' Superintendens és Generális Scriba válaftása végett. Candidátusok ezek a' Püspökségre. Titzetés *Karantsi* Uram a' Baranyiaknak Seniora, T. *Földvári* Ilvan a' Cser-háti Senior, T. *Szabó* János Uram a' Solti Tractus Seniora, T. *Tormási* János Uram. Generális Scribának ezek: T. *Szélesi* Pál *Körösi*, T. *Lubótsi* Uram *Pézteli* Prédikátorok. — Ezen Gyűlésben jelen volt maga Gróf *Teleki* Fő Curátor Ur ő Nagysága, a' két Gróf *Rádoi*, és lok Seculáris Urak, és szép tsendesesen 's bőltsen, nem ugy mint Debretzenben, minden szükséges dolgokat el végezvén, a' Püspök és Generális Scriba tétel, a' voxoknak bé-szedések után (mert minden Eklésziáknak kell voxolni) halasztódott vagy determináltatott 21. Juniusra, a' mikor *Kilep* szállásán (itt lesz akkor Gyűlés) meg-is fognak tétetödni.

A' mi F. Királyunkról tsak annyitt írhatunk, hogy a' jelen-való időben *Májlámban* vagnon, és Juniusnak 15-dikén váratik vilziza Bétsbe. — A' mi F. Koronánk Fő Hertzege *Serentz* ugyan *Laxenburgban* vagnon; de minden héten kétszer, u. m. Kedden és Pénteken bé-jö Bétsbe *Audentziá* adni. — Az *Hessel-Kasseli* Uralkodó Hertzeg Bétsben vagnon és az öreg H. *Lichtenstáin* Palotájába szállott. — F. Udvari Tanátsos, és az Erdélyi Udv. Kantzellárián Refe-

Referendarius Méltóságos Zejk Dániel Ur ö Nga Béts-be szentsésen fel-érkezett.

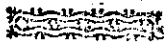
Külső Országai jegyzések. — A' Nápolyi Felsőg már Romából haza ment, kinek látására 500-ezer idegen népnél több ment vala Romába — nevezetes itt az, hogy a' Pápa Unokája H. *Brassi Lajosnak* a' Felesége éppen most lévén terhes, ennek születendő gyermekének ajándékozta a' tsetszopó Szt. *Janudriusnak* alsó póla-ruháit, mellyek eddig a' Nápolyi Kintses-Kamarákba tartattak, és a' születendőnek Kereszt-Attyának ajánlotta magát. — Az első ajándeka ezen Felsőgnek rend-kivül nagynak tettezik Romába; de már egy dolgokhoz kevelset érte Ujság-író fokkal nagyobbban tartaná a' Kereszt atyaságot. — Egy *Therésia* Szerzetéből vólt *Frantzia Apátzát (Soror Maria de in Carnatione Domini)* nevűt, a' *Sixtus* Pápa Kápolnájában Szentnek hirdettetett ki a' Pápa leg-közelebb, hol a' *Frantz. Kir. Hertzeg Afzszonyok* is jelen valának. — A' Nápolyi Felsőgek egész Romában létekhben igen vigan vóltanak, tsak ez az egy szerentsétlenségek esett ittén, hogy a' Királynénak Gyontató Papját a' *Gutta* meg-ütette itten. — *Reggio-di-Modenába* történt, hogy egy *Operát* játszodván, mely a' népnek nem tettezik vala, a' játék-néző helyen mindent öszve-rontottanak. Erre nézve a' Hertzeg 300 fegyvereseket állittata elé, kiket az öszve tódult 4000 nép a' felleg-várba kergete, és a' *Platz* Májort meg-ölte; már most megint 400 Gránátérosok küldettek ezeknek le-tsendesítésekre. — A' *Návidi*'s más külső Ujságokból (No. 19: 152.) azt olvasuk, hogy *Párisban* a' Nép a' mostani Pápának képét ruhából ki-tsinálván, azt szalmával meg-töltötte, és a' Nemzeti hitet le-tett Papok ellen nem régeben küldött *excommunicatio* Bulláját kezébe adván, a' Vároft ezzel feljárta és meg-égette, és ugy szándékoznak, hogy ezen *szeremoniát* minden más *Frantzia Városokban* véghez vigyék.

Balassa-Gyarmat 3. Máj. — „Tegnap tarták ezen N. Neograd Vármegye Köz-Gyűlése, melyet, mind a' fel-gyülekezett számos Uri Rendeknek megjelenése, mind pedig az Ország-Gyűléséről megért Követ Uraknak bé-köszöntések emlékeztetése révén, kívántam a' *Kurirnak* ezen Gyűlésnek leírásával szolgálni. — A' Gyűlés kezdetinek ideje eljövén, elsöbben is bé-köszönte amaz egész-Nemzetünk előtt mind bõltsefségérõl, mind Hazafiúi érzékeny szivérõl esmeretes, ezen Ns. Vgyének egymás után 19 Elzendõktõl fogva szolgáló Rend. V. Ispánnya *Boross Jenõi* Tanácsos *Muslay Antal* Ur; ki is ékes Magyar beszédjével köszöntvén a' felgyült Rendeket, azon szivbéli örömét kezdé nyilvánvalóvá tenni, mely szerint, azon kívül, hogy Vármegyéje Kebelében lévõ Tiszti Társait és kedves felekezetit személylesen tisztelheti, olyan Törvényes *Artikulusokat*, és a' közelebb volt Ország-Gyűlésének olyan drága gyümöltseit van szerentsége a' T. Státusoknak bé-mutatni, mellyek Követtségének mivoltáról bizonytságot tehetnek. — A' fel-gyült Rendek a' fenn nevezett Tanácsos Urnak ezen szavaira öröm *Viváttal!* felelvén, minekutána ez T. Ns. Vgyének All V. Ispánnya T. *Gyürky István* igen rövid fontos igékkel vizontagalta volna beszédjét, fel-kele Mélt. Udvari Tanácsos és a' *Hét Iérsiakból* álló Itélõ Táblának edgyik Birája *Otsai Balogh Péter* Ur, amaz örök emlékezetet érdemlett Hazafi, 's el-kezdvén az Ország-Gyűlésének folyamatját ékesen szolló nyelvél beszélni, emlité ezen mostani Ország-Gyűlésének Hazánk boldogságát ígérõ Tzikkellyeit, és midõn ezeket eleven szinnel festette volna le, Hazánk Koronás édes Attyát II. *Leopoldat*, Nemzetünk Reménységet *Ferentz* fõ Hertzeget, Nemzetünk' díszét *Sándor Leopold* Palatinusunkat az Egekig emelvén, Nemzetünk Hajnal tsillagainak a' Primásnak, a' Kantzelláriusnak, az Ország Birájának, a' Király Képének fáradhatatlan Hazafiúi jó-szivüséget nyilvánvalóvá tévén, áldja vala azt a' hatalmas Isteni Gondviselést, melly

melly a' veszedelmes visszavonás Lelkét edgyet-
 őrítö, 's egymást atyafiúi Karokkal ölelgetö szeretet-
 té változtatta.

Ezen hozzászolás ugyan, de éketségére nézve igen
 rövid Beszédei után felkelvén ismét fejn említett
Losontzi Gyürky István Ur — ez a' fiatal ugyan,
 de mind ezen *Diéta*, mind a' múlt esztendőnek za-
 varjaiban ezen Vgyénél örök nevet szerzett *V. Is-
 pány*, a' Követ Uraknak a' múlt Ország-Gyülésén
 tett hathatós fáradozásait követezendő módon
 köszöné-meg:

„*Méltóságos Udvari Tanács Ur! Tek. Rend-sze-
 rint való V. Ispány Uram!* — — „Azon sarkala-
 tos Hazánk boldog vagy örökös böldegtalanságá-
 val öszve köttetett dolgok, mellyek a' múlt Ország-
 Gyülésén előfordúltanak 's végeztetnek, előttünk
 a' Méltóságos Ur által egész folyamottyokkal ele-
 ven festéssel le-rajzoltatván: Valamint sirlalmink-
 nak el-töröltetéséről jövendöbéli böldegtalanságunknak
 fundamentomainak meg-vettetetéséről való reménysé-
 günket ezen Ország-Gyülésének ki-menstelétől süg-
 gesztettük-fel: Ugy különös örömünkre szolgál az
 mi nekünk, hogy az Isteni Gondviselés kedvezvén
 Hazánknek, annak szerentsés Csillagát fel-derítette,
 's reménységünknek annyira elég-tétetődött, hogy ezen
 Ország-Gyülését akár a' Dolgok' nagyságára, akár
 az Ország-hasznával lett végezéseknek mi-voltára
 nézve sok időktől fogva tartott *Diétáink* között leg-
 jelesebbnek 's a' késő Maradéknál leg-émlékezetes-
 sebbnek méltán nevezhetjük. Ugyan-is, most nem
 csak régi, 's az el-múlt szabad Uralkodás alatt e-
 mélytö fenévé vált lebeknek nagyobb része tökélle-
 tesen meg-gyogyittatván; hátra maradott részének
 pedig orvoslása a' ki-rendelt *Deputációkra* bizattat-
 ván, az egész Test meg-elevenedett; de azon fel-
 iyül annak-is, hogy ezentul az illy sérelmekről mentek
 lehelsünk fundamentoma vettetett. Örvendezve ol-
 vassuk uj Törvényeinkben, hogy a' Magyar Nem-
 zetnek Felsőleges Jussai rész szerint amaz szörszál ha-
 sogató, a' szót természeti erejéből el-tsavaró Haza-
 lensé-

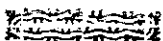
ellenségeinek szájok bédugására leg-világosabb érte-
 lemben elő-adattattanak, rész-szerint pedig azok,
 melyeket a' — — hatalom elő-oltott, ujta ham-
 vaiból fel-élesztettek, úgy hogy bámúlva fogja a'
 késő Maradék látni, hogy ezentul a' Nemzet a' Há-
 ború, 's Békelesség dolgában is, a' régi Törvénynek
 értelme szerint belé fog avatkozni. Örömmel fogja
 látni, mely világosan van az meg-határozva, hogy
 mind-azok valakik ezentul a' Magyar Tronusra hág-
 nak, el-kerülhetetlen elsőben a' Nemzet Jufsainak
 fenn tartására magokat hit által kötelezni, 's meg-
 koronáztatni köteleztetnek. A' Vallásbéli állapoton
 való visszálkodások, tudni-illik azon Kút fő mely-
 nek göze Hazasit Hazasi, Testvért Testvére ellen, az
 Haza ellenségeinek nagy örömekre, az el-múlt
 időkben fel-támasztotta, most örökre bédugattatott.
 De mindenek felett leg-nevezetesebb az, hogy ezen
 Diéta alatt olly Felség koronáztatott meg, a' ki
 nem az határ nélkül való Uralkodásban tévén a'
 Királyi Felségnek Méltóságát, szabad embereken
 kíván Uralkodni. Édes Uralkodásának már kezde-
 tit is szent esküvésével tett fogadásához alkalmaztat-
 tya; mert noha távolról, de azonban még-is ret-
 tegve szemléltük azon zivatart, 's bennünket végső
 romlással fenyegető fellegetek, melyeket a' belső
 és külső ellenségeknek tsapodár serege 's az edgyet
 nem értés, a' fenn' héjazás támasztott vala Magyar
 Egünkön: de már félelmünk öröme fordult lávín
 azt, hogy Nemzeti Jufsunknak igazsága az Haza
 érdemes Fiai állandósága által támogatván, a'
 F. Királyi Hertzeg közben-járósága által elevenített-
 vén a' Királyi Tronusra annyira bé-hatott, hogy
 Felséges Urunk Ügyünknek igazságát kegyes szemek-
 kel tekintvén, kegyelmes Tekintetivel a' szomorú
 fellegetek el-üzte, 's azok helyett fényes napunkat
 déli színben fel-derítette. — Elszakadt immár a'
 kételkedésnek Kárpittya, úgy hogy, valamint ő Fel-
 sége bennünk hív Magyarjait, 's Fiait, látja: úgy
 azok-is ő Felségében kegyelmes Atyokat szemlélvén,
 bizodalnokokat annyira ő Felségire függesztették,
 hogy

hogy annak bizonyítására, szabadság iknak első
 leg-főbb őszlőjének a' Királyi Felséges Hertzeget
 választották. Mind-ezekre nézve az elő számlált
 dolgok, a' mennyivel előttünk, kik már a' nyomó-
 rúságos Időket is próbáltuk, betsebbek; annyival
 méltóbb ezekért az Isteni Gondviselést imádnunk;
 a' Királyi Felséget, mint minden sérelmeink orvos-
 lásának fő-szerző okát, Jobbágyi hűségünknek szent
 ígéretével, vérünknek 's minden Javainknak fel-ál-
 dozásával magasztalnunk, a' Királyi Felséges Ko-
 rona Hertzeget mind ezen Nemzet leg-főbb Szó-
 szlőjének, Párt-fogójának életéért mint leg-főbb
 Kintsünkért imádkoznunk, Hazának' Papi, és Uri
 nagyobb valóságos Oszlopai, azon főbb, 's alatsó-
 nyabb bajnokjai iránt, a' kik bajt vittak éretünk,
 magok szent kötelességeknak tellyelítésében fáradhá-
 tatlanak lévén, az Haza iránt való hűségben tánto-
 rothatatlanak vóltanak, örökös Háládatosságunkat
 mutatnunk. — Emellyük sziveinkben ezekenk em-
 lékezetire olly oszlopot, melyet azokból semmi vi-
 szontagság ki-ne vehessen, hogy valamint azokat,
 kik mostoha Fiai lévén Hazájoknak azt gyűlölik,
 a' szégyen és píróság követi, ugy ellenben ezek-
 nek örökké áldásban lévén emlékezetek, érdemeik-
 nek betse még a' késő Maradékokra is által meny-n.
 Illy jeles, és Hazájokért bajt vit Hazasiak közé
 számlálván az egész Ország a' Méltóságos Tekinte-
 tes Urakat, annyival nagyobb örömet okoz ben-
 nünk, a' mennyivel nagyobb díszére válik Megyénk-
 nek, hogy a' Haza élsben vévén az Urak serény,
 és bölts Hazafiuságát nem tsak minden Deputációk-
 ba, mind kettőjeket alkalmaztatta, hanem a' Mgos
 Urat azon bizodalma-ra is, melyet tsak a' leg-ér-
 demesebb Hazafi érdemelhet, méltoztatta. Böven
 meg-feleltenek a' Mgos Urak kötelességeknak, 's a'
 mi eránta való bizodalmonknak. Ujra meg bizo-
 nyították azt, hogy ugyan azon Hazáját szerető
 Lélek lakik benne, a' mely szerint edgyike a' Ha-
 za hívsége mellett hivatallyát is bátran fel-öldozta;
 másika pedig a' Vas időkben hivatallyát ugy visel-
 te,

te, hogy a' mindeneket fel-forgató szélveszeknek magát eleiben szegezte, 's ezen N. Megyétől a' menyire lehetett el háritotta. Ezen egész Ország Gyülése alatt mellettünk tett érdemeit 's helyettünk a' Törésen véghez vitt munkájokat tökéletesen meg-esmervén, mivel az Haza iránt való Kegyeltségnek, még a' leg-vadabb Nemzeteknél is meg-vagyon az ő jutalma, tudom leg-kedvesebb ajándék lesz az azon *Civica Corona*, mellyet az Háládatosság az Uraknak, mind Hazafiaik őltalmazójoknak kélzített, melly a' Maradéknál is hervadhatatlan lesz, mellyet-is én az Uraknak ezen N. Vármegye képiiben által adván, hiv fáradságokért az Uraknak tökéletes köszönetet télek, tellyes szivemből kívánván, hogy az Haza mellett fáradozásaitól az Uraknak, olly érzékenyen emlékezzék a' maradék, mint a' melly hivséggel, serénységgel, okóssággal vigyáztak az Urak azon maradéknak törvényes Jusaira, szabadságaira. — Végezetre ámbár az Haza némely belső állapotinak jobb rendben való szedése végett redelt *Commissiok*hoz deputáltatván az Urak, újra ki-szállanak a' *Virtust*, és Haza-szeretetét meg-probáló Mezőre, az aranyat falakjától el-vállasztó tüzes műhelyre; mindazonáltal illy esmeretes minden ki-fogáson kívül való Haza Tagjai lévén, nem állitom továbbá szükségesnek, ezen N. Megye nevével ez úttal arra emlékeztetni, 's kérni, hogy ezt szüntelen szemek előtt tartani méltóztassanak: melly szükséges légyen azoknak, kik ezen hasznos munkát fogják folytatni, arra különösen vigyázni, hogy a' régi vizsza-éléseket akarván rendben szedni, a' Nemzeti szabadságnak drága aranyát, az a' közzé tsúszott falakkal edgyütt félre-vevessék. Ezen bizodal munkban továbbá-is erősödvén, a' midőn bé-rekesztem beszédemet egy szóval, és szível a' Méltóságos Ttes. Uraknak, hofszú szerentsés bóldog életet kívánunk.

Lemberg 6. Mdy. — „ Ama hires vitézségéről közönségesen esmeretes Erdődy Húszár Sergebéli Major Szarvasy Ur már egy néhány napoktól fogva
Lem.

Lembergben múlatoz. Ezen Regiment Oláh Országban fekszik, és éppen onnan érkezett ide, hogy a maga szörnyű Sebjeinek, mellyeket el-fogattatásakor a' Törököktől vett vala, enyhítő eszközököt találhatna. Ezen vitéz Májor Ur előbb a' *Budai* feredőkkel való élésre kért vala magának engedelmet; de az Orvasak az *Austria* Feredőt javasolták. — Valakik tsak hírében esmerték ezen vitéz Urat, mindenek nagy ohajtással kívánnyák itten személlyes esmerettségét. A' maga tulajdon beszédjéből *Szarvasi* Urnak ezeket irhatjuk: „*Konstantinápolyban* volt szerentséje a' *Kajmahánnal* és a' *Mustival* személlyesen beszélleni; kiket, mint a' leg-fáinabb Politikával bíró Férsiakat úgy fest-le, és hozzája-is kimondhatatlan emberi szeretettel víveltettek. Ezeknek tulajdon szavaikból nyilván észre vette, mely nehezen esett légyen a' *Portának* az *Austriai* Házsal való frigynek fel-bomlása. Minekutánna ezen Májor Ur ezen fő Törököknél *Audentzián* volt, egész ott lévő fogságában igen betsületesen bántanak vele, ugy annyira, hogy a' maga *Uniformájába* ki-mehetett és széllyel járhatott, de a' népnek bolzfú álló indulatit kívánván el-kerülni, tsak ugyan magát nem igen mutagatta. Elsöbben igen sok nyomorúságot kellett neki *Konstantinápolyban* a' maga fogságában ki állani, mig a' 7 *Toronyba* vitetett. Kétszer forgott Májor *Szarvasi* Ur a' halál torkában. Elsöben midön a' tsatában *Lovával* edgyütt el-esett, és a' Törökök körül vévén, egy közüllök fejét akarta venni, de a' ki azonban változtatá szándékát, edgyik *Pajtásától* meg-intettetvén, hogy egy főért tsak 1 aranyat fogva kapni, egy *Gaur Basáért* pedig elevenen sokkal többet adnának. Másodiksor a' *Viddini* Basánál forog vala veszedelemben, a' hová a' Fogjokat vízik vala; mert itt ötlet egy a' *Ts. Királyi* Katonáktól öszve vagdaltatott *Jantsár* meg szemlélvén, kardot ránta és öszve-akarja vala vagdalni, a' midön egy *Keresztényből* lett Török Tiszt által így szöllittaték: „*Meg állj!* Ez egy nagy Tiszt, kit mi *Konstantinápolyba* küldünk;

és így szabadula - meg Szarvasy Ur másodszor. Di-
tséri a' *Viddini* Basát, és azt egy jó szívü tsendes
indulatú embernek lenni mondja. — Szarvasy Ur
Nemzetének gyönyörűsége, és a' Magyar vitézségé-
nek példája.

*Végző Sohajtás, mellyet ejtett a' Nemes Magyar Test
Örző - Sereg. Méltóságos Generális Finta Josef
Ur, mint néhai tellyes érdemü Fő Hadnagya el-
bútsúznak alkalmatosságával.*

Tehát immár tölünk el-válsz?

Nyugodalmadra mert találsz

Kedves Tárgyunk — Fő Hadnagyunk,

Minket el-hadni nem szánsz!

Seregünknek édes Attya,

Mely nagy bánat szívünk hattya,

Hogy bútsúznunk, — Kel meg-válnunk,

Pennám ki-nem irhattya,

Harmintz és egy esztendeig (a.)

Szolgálatod, mellyet végig

Köztünk tettél — 'S be-fejeztél,

Hired emelik Egig.

Jöttél bár *Márs* piatzárúl (b.)

De még is senkinek kárúl

Te nem vóltál, — Sőt aggodtál,

Kinek kinek javárúl.

Vóltál köztünk mint egy *Mentor*,

Jó Lelkedben mindég bátor,

Sok Szélvészttől, — És bal-kéztől,

Minket fedező Sátor.

Meg-mutattad hogy ösméred

Nemzetedet, 's Nemes Véred,

Mellyért Szívünk, — Kit ígérünk

Légyen örökös Béred.

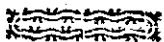
Erde.

(a.) Ő vala még a' Gárda első Zsengejéből.
b.) A' Tsászárság Húszároknál szolgált mint Fő-
Hadnagy.

Erdemed Generálisságot (c.)
 Adott, Nékünk árvaságot
 El-válásod, — Más Lakásod,
 Okozott szomorúságot.
 Nemes Seregünknek fénye
 Vóltál, szüntelen reménye
 Kegyeiséged — Sziveiséged,
 Kintsünk bizott Szekrénye.
 Familiád ékelsége,
 Vólt Házunknak ditsősége,
 Grófi Párod, — Szabad zárod, (d.)
 'S Szülöttidnek Négysége. (e.)
 A' hol ártatlan mulattság,
 Uralkodott Hiv Barátság,
 Mind a' mellett, — Mint-is illett,
 Tudtuk hogy vagy Méltóság.
 Azért buzog Erted vérünk
 'S hogy légy, vólt kedves Vezérünk,
 Jokban örök — István T — —
 Mondgya, 's egész Seregünk.

Közelébbi Levelünkben emlékeztünk vólt a' Ké-
 sztes Dámák' Rendjéről, most annak eredetét ik-
 tatjuk ide: — „Eleonora, III. Ferdinánd Tsászár'
 Hívese vólt ezen Rendnek a' Fundálója, mellyre
 következendő történet szolgáltaott alkalmatosságot
 a' buzgó Tsászárnénak: 1668-dik esztendőben Febr.
 20-ika éttzakáján olly nagy tűz támadott a' Ts. Pa-
 lotában, éppen a' Tsászárné' lakó helye alatt, hogy
 maga-is nehezen menekedett aluvó szobájából a'
 Tsászárné; sok drágaságai pedig mind oda égtek.
 Mindenek felett sajnállotta egy kis keresztjét, mely
 Kristus

- (c.) A' Szemeinek gyengesége végett mint Generál-
 lis 2000 for. Penzot vett.
 (d.) Szabadon mehetett ki-ki Udvarlására.
 (e.) Négy nevedékény ritka erkölcsü Kisasszonyai:

Kristus Urunk' kereszt-fájából készült, 's aranyba vőlt foglalva. Azonban 5 nap múlva ki kerül, a' pernyés düledékek alól a' keresztetske. A' mint i. i. áskált volna egy nap-számos, felvetette azt véletlen a' maga ásójával. Ki mondhatatlan öröme vőlt a' Tsászárnénak. Az akkori *Bétsi Érsek, Friderik Filep* Hertzeg Sz. Gyűlést rendelt a' kereszt megmaradása módjának ki nyomozása végett. A' Sz. Szék abban állapodott meg hosszvas tanátskozá-sai 's tapogatódzásai után, hogy a' keresztnek tsuda által kellett épen maradni a' tűzben. Hogy tehát a' kegyes Tsászárné örökre fenn maraszthassa ezen tsudának, és a' kereszthez viseltető nagy indulatjának emlékezetét: úgy állította-fel a' Keresztes Dámák' Rendjét; oly határozás slatt: hogy annak mindenkor a' Tsászárnék légyenek pártfogó Afiszonyai. *Stern-Kreuz-Orden* (*Tsillag-Kereszt-Rend*) nek nevezte a' Rendet, nem a' jeltől, mellyet fekete pántlikán viselnek a' Rendbéli Dámák, Mellyeknek bal részén; hanem azon négy fényes tsillagokról, mellyek kereszt formára szemléltetnek az északi részen, s ugyan azért *Kereszt-Tsillagnak* is neveztetik. Az említett Rend-jelt t. i. vőlt nekünk szerentsénk szemlélni, egy nagy Dámának kegyeséből; de azon nintsen semmi tsillag, hanem tsupán kereszt, melly-is két fejű lasra vagon helyhetve. Az egész jel, aranyból készült, egy húzvas nagyságú, lapos és hosszvas kerekded formájú. — A' Keresztes Dámaság, betsületnek, 's nagy Familiából lett származásnak jeléül szolgál. Ha valaki Tagja kívánkozik lenni a' Rendnek: egyenesen a' Tsászárné eleibe kellett az eránt kérését terjeszteni. Taksája a' Rend-Jelnek 6 arany. — A' mostani Tsászárné, hatodik pártfogó Afiszonya már, a' tulajdonképpen úgy neveztetett *Trillag-Kereszt-Rendek*.

A' múlt Vasárnap, második ujj Miséjét mondotta, a' Sz. *István* Templomában, nagy éneklés és musika szó között *Wolff Ferdinánd Antal* nevezetű 73 elztendő s öfz Káplán. Az Isteni szolgálat veg-

végzöddésével, többet vendégelt meg száz Személy-nél az *Au Kertben*. Ferentz Fő Hertzeg-et is bátor-kodott hívni ebédre, ki is, nem ment ugyan el sze-mélyyefsen a' vendégségbe; hanem gazdagon meg-ajándékozta a' vén Pátert. Sok ajándékot kapott a' Káptalanbéli Uraktól, 's más esméröfseitol-is; de a' melly alkalmasint fel is ment a' déli nagy e-bédre, 's az estvéli bála. — Meg-is íteltetett né-mellyektől az öreg Atya, hogy vendégségre fordí-totta inkább az alamisna gyanánt adott ajándék-pénzt, mint sem adólságainak ki-fizetésére.

Herteg *Potemkin*' számára, itten készült 's ké-szül *Otzakov Vára*' vivásának, és meg-vételének ábrá-zolása, 4 nagy táblákban, vagy képekben. Kérszítöje ezeknek ama' híres Képirö *Casanova*, ki-is 24-ezer forintokat kap, betses munkájáért a' Hertzeg-től. Már az első tábla *Pétersbürgben* vagyon. A' második, ezen hónapnak 14-dikén indítatott-el oda, egy hószó székéren, melly különösen erre a' vég-re készített. Magólsága az említett második Kép-nek, három; szélelsége pedig két öl. Ez, a' *felét*; *Tenger* felöl való részét adja elő a' Várnak. Bá-múlva lehet szemlélni, minémü természetesen va-gyon azon ki tsinálva a' tengernek meg fagyott szé-le; a' felhő, és a' ködös idő; a' jég isapok' sorja; 's a' Várvivö Nepnek minden állása, és mozgása — hogy' viaskodik már ennek egy része, fellyül a' bástyákon; hogy' mázszá a' más rész a' falakat; hogy' hull le az ember a' lajtorjájáról. — Ezeket tulajdon tapasztalásunk után írjuk. — Négy hó-napok alatt lett készen *Casanova*, ezen második kép-pel. Még a' kettöt, ezután fogja el-készíteni.

Tudófitás.

A' Magyar Teátrumi Társaság, édes Anyai nyel-ve ditsötségének, tsekély tehetsége szerint való, elé-mozdítására tzelözö szándékának meg-bizonyittásá-ra, és egyszersinint azon tsufolódó ellenvetésök
meg-

meg-tzafolására, melly-szerint a' mi köz jóra törekedő Izándeukunkat némely haszontalan ki-fogásokkal már izinte 9 hónapoktól fogva akadályoztató rozslak akarónk, a' Pesti Nemes Tanátsnak bé-adott egyik miotskos feleletében, tsak úgy képzeli az egész dolgunkat, mintha valamely Grammatista akarná az Oratoriához fogni: ennek-is mondom meg-tzafolására, imé bizonyosá tévzem az érdemes Közönséget arról, hogy több Társaságunkban lévő Barátainkkal együtt, már-is egy néhány ujj v. eredeti (Originalis) Játékokkal készen állunk, ugy hogy, minő azokkal (mellyek dolgainknak hosszias halogatása, és a' izükséges költségnek abból következő izük volta miatt, mind addig, míg mostoha könnyül-állásaink jobbra nem változnak, világoságot nem láthatnak) mennél hamarább lehetséges lélsen fogunk udvarolni az Urd. Közönségnek. Most pedig az Irónak tulajdon költségével Sajtó alatt vagyok, és a' közelebb lévő *Médárdusi Szabadságra* (*Vásárra*) -egészlzen-is készen lélsen, egyik azok közül, ilyen nevezettel: *Magyar Pénélope* avagy *Az álhatatos szeretet példája* — *Vig Játék* — öt Felvonásokban írta *Soos Márton*, az Orvosi Tudomány halgatója és a' Magyar Teatromi Társaságnak Tagja. Pesten 1790. — Az egész Játék tiszteiségek hettükkel, szép papirofsal, nagyobb nyolctzad részben rá mégyen mint egy hét árkosra. A' kinek tehát tettzik parantsolni iránta, Pesten a' Magyar Uitzában lévő *Orás Házánál*, az említett Vásárkor 20, az az húsz kr. ért meg-tanálhatja. Hogy ha pedig vagy Pesten vagy más ide közelebb lévő helyeken tanálkoznának olyanak-is, kik az irt Vásár előtt előre akarnának fizetni, azoknak 17. kr. ért fog adódni: E' mellett, a' ki egyszersmind 10-et, annak egy ingyen, a' ki pedig 20-at, annak hármat fog ingyen adni. — Pesten az 5-dik Hónak 17-dikén. 1791. — *Soos Márton.*

Költ Bétsben Májusnak 20-dik napján 1791.